

Bærekraftsundersøkelsen 2022:

Viktig med kjennskap til bankenes bærekraftsarbeid

Nær sagt alle banker vurderer faktorer knyttet til bærekraft på samme måte som øvrig kredittrisiko når virksomheter søker lån. Det fremkommer av Bærekraftsundersøkelsen 2022 – BDOs tredje årlige kartlegging av bærekraftsarbeidet blant norske små og mellomstore banker.

Siviløkonom
Per Kristian Høybråten
Senior Associate, BDO

Dr. rer. pol.
Ann-Cathrin Hoffmann
Director, BDO

Bærekraft har utviklet seg til å bli et sentralt tema i alle deler av samfunns- og næringslivet. Dette gjør at norske virksomheter må forholde seg til økte forventninger og krav, ikke bare fra regulatoriske myndigheter, men fra alle interessenter. Banken er en av disse interessentene som har et sterkt bærekraftsfokus og som vil stille krav, men også skape nye muligheter for sine kunder. Norske virksomheter bør derfor kjenne til hvordan bankene jobber med bærekraft for å kunne møte forventninger og krav samt å kunne dra nytte av mulighetene som banken kan tilby.

Her er ti grunner til at norske virksomheter bør ha god kjennskap til bankenes bærekraftsarbeid.

Flere og flere banker vurderer bærekraft i sine kredittvurderinger

Bankene har et sterkt fokus på bærekraftsvurderinger, eller som det ofte også kalles, ESG-vurderinger for bedriftskundene sine. Funn fra [Bærekraftsundersøkelsen 2022](#),¹ BDOs tredje årlige kartlegging av bærekraftsarbeidet blant norske små og mellomstore banker, viser at nær sagt alle banker vurderer ESG-risiko i forbindelse med kredittgivning for bedriftskunder i dag. Vi ser også at det er en sterk vekst i graden av integrasjon av ESG-vurderinger i kredittprosessen. Dette får konsekvenser for virksomheter som søker finansiering.

1. Konsekvenser for prisen på finansieringen

ESG-risikovurderinger går ut på å identifisere virksomhetens risiko relatert til bærekraftig omstilling og hvordan denne påvirker betjeningsevnen og verdien på sikkerhetene som stilles for lånet. Med andre ord vurderes faktorer knyttet til bærekraft på samme måte som øvrig kredittrisiko, og vil derfor også kunne ha innvirkning på prisen på finansieringen. Eksempelvis vil en sterkt forurensende virksomhet uten en

klar plan for omstilling kunne bli møtt med dyrere lånevilkår og krav om å gjennomføre omstillingstiltak.

2. Konsekvenser for verdsettelsen av sikkerhetsverdier

Innføringen av ESG-vurderinger i kredittgivningen vil også kunne påvirke bankens verdsettelse av sikkerheten som stilles for lånet. Vår undersøkelse viser at 82 % av bankene vurderer ESG-risiko særskilt knyttet til sikkerheter. Dette betyr at dersom sikkerheten som stilles for lånet, for eksempel en bygning, er lokalisert i et flom- og rasutsatt område eller ikke har gode nok energiløsninger, vil dette kunne ha negativ innvirkning på bankens verdsettelse av sikkerheten.

3. Konsekvenser for størrelsen på finansieringen

Vurderingen av ESG-risikofaktorerens påvirkning på virksomhetens betjeningsevne og sikkerheter vil i neste omgang kunne påvirke størrelsen på finansieringen. Banken vil ønske å begrense sin eksponering mot utlån til virksomheter som kan få redusert betjeningsevne som følge av manglende omstillingsevne. En lavere verdsettelse av sikkerheten som stilles for

¹ <https://www.bdo.no/nb-no/bank-forsikring-og-finans/baerekraft/baerekraftsundersokelsen>

lånet, vil også kunne begrense virksomhetens lånekapasitet.

Nye produkter som gir muligheter

I likhet med området for ESG-risikovurderinger, er markedet for grønne produkter i rask vekst. Grønne produkter er finansieringsprodukter hvor midlene skal benyttes. Bærekraftsundersøkelsen viser at 84 % av bankene tilbyr grønne produkter i dag, og grønne billån og næringslån er produktene med størst vekst. Veksten i dette markedet gir nye muligheter når norske virksomheter skal søke finansiering.

4. Grønne og bærekraftige aktiviteter kan få særskilt gunstig finansiering

Dersom virksomheten i hovedsak opererer innenfor det man kaller bærekraftige aktiviteter, vil den kunne få tilgang på grønne produkter med mer gunstige betingelser. Dette kan eksempelvis være direkte bærekraftige aktiviteter som produksjon av fornybar energi eller sirkulære forretningsmodeller som bygger på resirkulering/gjenbruk.

5. Forbedringstiltak gir bedre betingelser

For virksomheter som ikke allerede går under paraplyen «bærekraftige virksomheter», kan tiltak som bidrar til egen omstilling gi tilgang på bedre betingelser. Dette kan være å bytte ut fossile biler i transport med elektriske biler, montere solceller på kontorbygget og lignende. Banken vil særlig se på forbedringstiltak på områdene hvor virksomheten har vesentlig negativ påvirkning. Dette er områdene som i størst grad påvirker bankens risikovurdering av kunden.

Nytt rapporteringsbehov bør effektiviseres

Norske virksomheter blir møtt med stadig økende krav til bærekraftsrapportering. Non-Financial Reporting Directive (NFRD) ble tatt inn i regnskapsloven i 2022 og EUs omfattende rammeverk, Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), er på vei

og vil bli obligatorisk for norske virksomheter i løpet av få år. I mellomtiden styrer virksomhetenes interessenter mye av forventningene til hva en bør rapportere på. Banken er en av disse interessentene som virksomheter bør lytte til for å få en bedre forståelse av hvilken informasjon de vil etterspørre.

6. Rapportering for kredittvurderinger

Bankenes implementering av ESG-risikovurderinger i kredittprosessen fører til et nytt rapporteringsbehov for bankenes kunder. Banken trenger informasjon som gjør den i stand til å vurdere hvorvidt virksomheten er bevisst på egen risiko i omstillingen til en bærekraftig økonomi, om tiltak blir iverksatt og om disse følges opp. Virksomheter bør derfor, i egen rapportering, kunne synliggjøre hvordan de jobber med å identifisere og håndtere sentrale risikofaktorer tilknyttet ESG.

7. Rapportering med bakgrunn i bankens eget rapporteringsbehov

Banksektoren spiller en sentral rolle i omstillingen til et bærekraftig næringsliv. Med denne rollen følger et sterkere fokus fra regulatoriske myndigheter og tilsynsmyndigheter på rammene for hvordan bankene selv skal operere. Bærekraftsrapportering er ikke et unntak. Rapporteringskravene som treffer bankene, er omfattende og krever at banken også har informasjon om sin utlåns- og investeringsportefølje. Bankenes rapporteringsbehov kan derfor føre til at bankens kunder vil måtte oppgi tilsvarende informasjon.

8. Rapportering for grønne produkter

Også for grønne produkter vil banken etterspørre informasjon fra sine kunder. Dersom virksomheter skal kunne få tilgang til bærekraftsrelaterte produkter med bedre betingelser, må de kunne dokumentere at de oppfyller vilkårene i produktene. Virksomheter som kjenner sin egen påvirkning inngående, og rapporterer systematisk på dette, vil ha et klart fortrinn i denne sammenhengen.

9. Behov for å effektivisere og systematisere rapporteringen

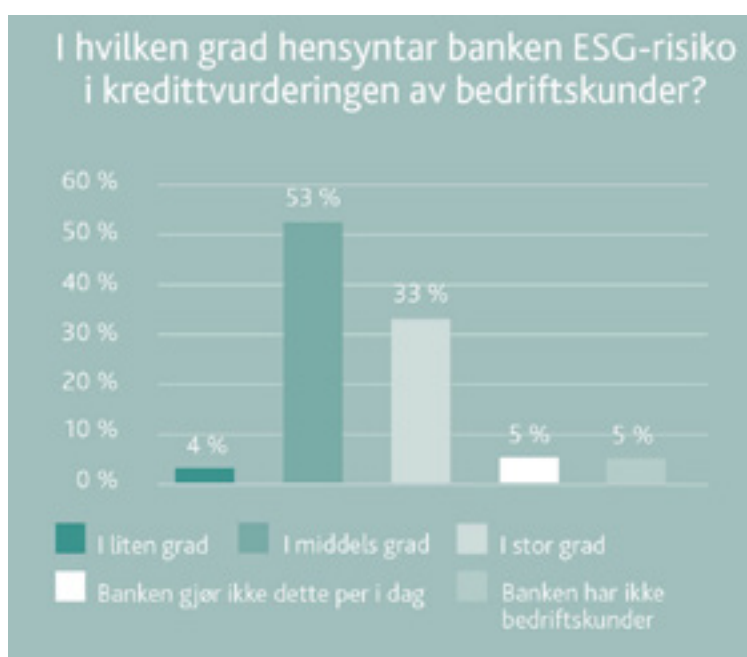
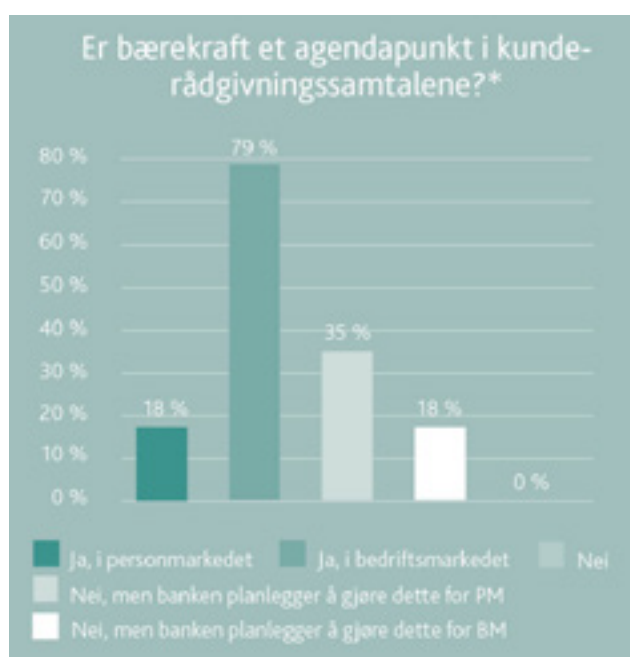
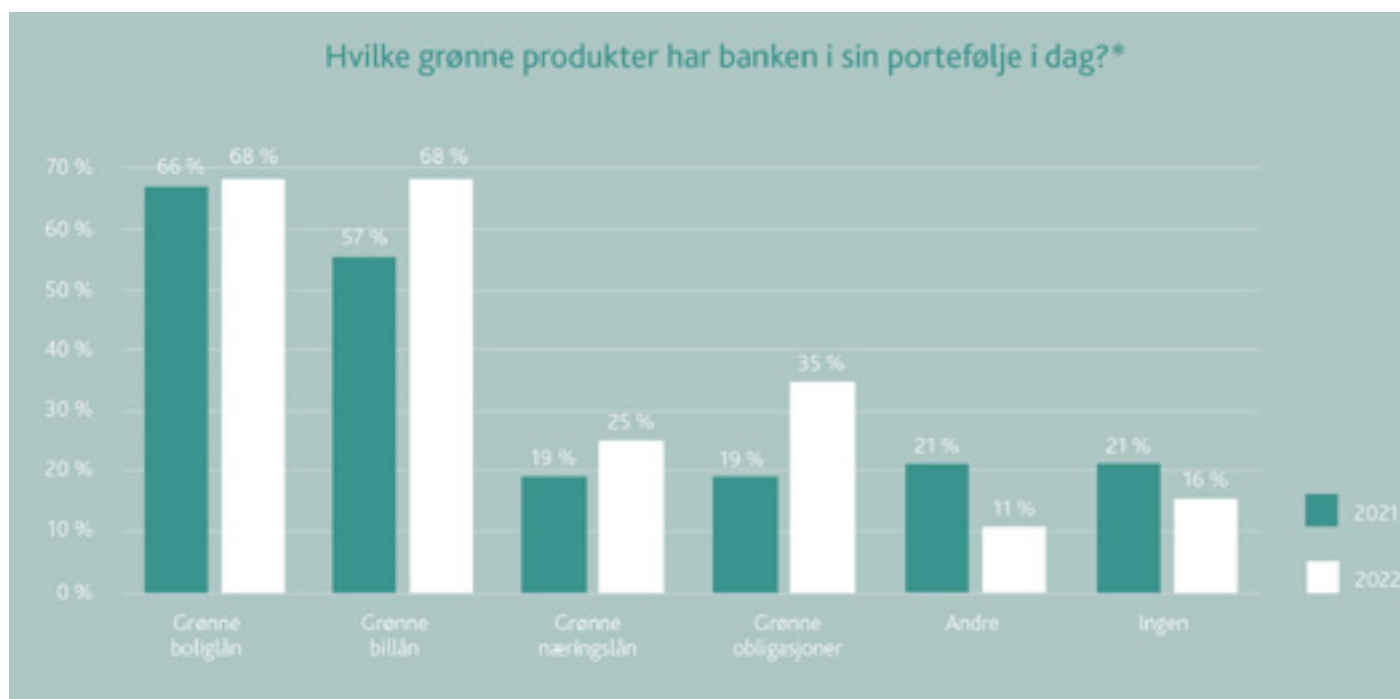
Med økt rapporteringsbehov melder også behovet seg for å effektivisere og systematisere rapporteringen. I bærekraftsrapporteringen skal virksomheter innhente informasjon som de sannsynligvis ikke har tilgjengelig i dag. Det må derfor opprettes rutiner og systemer som sørger for å forenkle informasjonsinnhentingen, ivareta datakvaliteten og integrere bærekraftsrapporteringen i øvrig rapportering slik at det fremstilles på en enkel og oversiktlig måte både internt og eksternt. Effektiv ressursbruk på dette området krever blant annet god oversikt over aktuelle og fremtidige forventninger til rapportering fra bankens side.

Banken kan ha kompetanse som sparringspartner for deg

Bærekraftsarbeidet i norsk banksektor har skutt fart de siste årene og bankene bruker mye tid og ressurser på å bygge kompetanse på området. Temaet er særlig relevant for bankene fra et risikoperspektiv, men også fra et markedspektiv. Bankene ønsker å være en god rådgiver for sine kunder og vår undersøkelse viser at bærekraft er på agendaen i nær 80 % av kunderådgivningssamtalene på bedriftsmarkedssiden. Det kan være mye å hente på å benytte seg av bankenes bransjekompetanse når en skal planlegge eget bærekraftsarbeid.

10. Bankene kjenner løsninger i din og andre bransjer

Norske banker er til daglig eksponert mot et tverrsnitt av norsk næringsliv. Dette gir dem en unik innsikt i hva som beveger seg i ulike bransjer. De fleste bankene har også dedikerte bransjeksperter som følger utviklingen av bærekraftige løsninger. Bankene kan derfor gi foretaket innspill på beste praksis i egen bransje, eller løsninger på delproblemer fra andre bransjer.

Hvordan kan revisor hjelpe foretak i dette arbeidet?

Bankenes bærekraftarbeid kan ha strategiske, omdømmemessige og økonomiske konsekvenser for foretak. Konsekvensene kan være synlige her og nå, eller de kan utvikle seg over tid. Det er viktig at revisors vurderinger av foretaket omfatter temaet bærekraft, og at både aktuelle resultater og fremtidige planer inkluderes. Som en start på dette arbeidet kan de ovennevnte ti punktene benyttes som en pekepinn på relevante samtaletemaer mellom revisor

og foretaket, og revisor kan hjelpe foretaket som en sparringspartner.

Fordi bærekraft er et relativt nytt tema for bankene og kravene til bransjen foreløpig er lite standardiserte, er det store individuelle forskjeller på hvordan bankene konkretiserer sitt bærekraftsarbeid. Det vil derfor variere hvilken informasjon bankene etterspør og konsekvensene av denne. Som revisor for flere foretak vil det derfor være viktig å diskutere med hvert enkelt selskap hvordan deres bankforbindelse jobber med bærekraft. Gjennom inn-

sikt i ulike løsninger i banken kan revisor danne seg et inntrykk av beste praksis. Dette kan igjen gi et enda bedre grunnlag for revisors rolle som sparringspartner.

Bankene vil fortsette å utvikle sitt bærekraftsarbeid. Det er derfor viktig at foretak og revisor også kjenner bankenes planer for videre utvikling. Med dette som utgangspunkt er alt klart for interessante samtaler for alle parter; banken, foretaket og revisor. Virkningen kan vi kanskje se i neste års bærekraftsundersøkelse.